

HOE NU VERDER MET DE PAS?

De Natuur en Milieufederaties van Brabant, Gelderland en Limburg

Inleiding

Eind 2016 zijn bij de Raad van State (RvS) de eerste 6 beroepen van Werkgroep Behoud de Peel (aangesloten bij de Natuur en Milieufederatie Limburg) behandeld. Dit ging om vergunningen aan veehouderijen die met het Programma Aanpak Stikstof (PAS) waren verleend. De RvS was er niet zeker van of de PAS aan alle vereisten van de Europese Habitatrichtlijn voldoet. De RvS heeft daarom hierover zogenaamde prejudiciële vragen gesteld aan het Europese Hof van Justitie.

Uitspraak over de PAS door Europese Hof van Justitie

Op 7 november van dit jaar heeft het Hof antwoord gegeven op deze vragen. De belangrijkste conclusies waren:

- Het effect van maatregelen die worden getroffen in het kader van een programma, of het effect van autonome maatregelen (los staand van het programma) mag alleen betrokken worden bij de beoordeling, als het effect van die maatregelen al vast staat. In de PAS wordt juist vooruitgelopen op allerlei maatregelen en autonome ontwikkelingen, die nog niet uitgevoerd zijn en/of waarvan het effect nog helemaal niet vaststaat.
- Maatregelen die sowieso al verplicht zijn voor de instandhouding van habitats of maatregelen om te voorkomen dat de habitats verslechteren, mogen niet worden betrokken in de beoordeling van de vergunningverlening voor projecten, bv uitbreiding van veehouderijen. Met de PAS gebeurt dit juist wel.
- Het Hof geeft daarnaast aan dat beweiden en bemesten wisselend van hoeveelheid, techniek en van perceel kunnen zijn en dat er daarom niet zomaar gesteld mag worden dat het geen project is en niet vergunningplichtig.

Het is nu aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State om te beoordelen of de PAS aan deze eisen voldoet. De Raad van State heeft aangekondigd op 14 februari 2019 een zitting te houden en daarna een definitieve uitspraak te doen over de toepassing van de PAS. Landbouwminister Schouten lijkt nog voldoende vertrouwen te hebben in de wetenschappelijke onderbouwing voor de effecten van de herstelmaatregelen en de vermindering van de stikstofdepositie in de loop van de tijd.

In de tussentijd heeft de rechtbank circa 200 zaken aangehouden, wachtende op de uitspraak van de Raad van State. De betrokken partijen hebben inmiddels van de RvS de vraag gekregen hoe zij naar de uitspraak van het hof kijken.

Bestaande situaties

Voor bedrijven met een verleende vergunning of die een melding in het kader van de PAS hebben gedaan, blijft de vergunning of de vrijstelling op basis van de melding van kracht. Wel kunnen er maatregelen komen voor weidegang en bemesten in de buurt van Natura 2000-gebieden. De huidige ontheffing is namelijk te algemeen volgens de Europese rechter; daarover moet de RvS nog oordelen.

Lopende vergunningaanvragen

Vergunningen die zijn aangevraagd zónder een beroep op ontwikkelingsruimte voor stikstof kunnen in principe afgewikkeld worden;

Vergunningen waartegen al bezwaren zijn ingediend, of waartegen een beroepsprocedure loopt bij de RvS, blijven in veel gevallen liggen tot er meer duidelijkheid is in het voorjaar van 2019. Maar in een aantal zaken is de voorzieningenrechter overgegaan tot schorsing van de verleende vergunning, met de overweging dat niet uitgesloten moet worden dat de PAS aanpassing behoeft, gezien het arrest van het Hof van Justitie.

Nieuwe vergunningen

Meldingen en nieuwe vergunningen zonder beroep op ontwikkelingsruimte zijn in principe nog mogelijk. Wel kunnen provincies in veel gevallen rekening houden met het feit dat er nog een uitspraak moet komen van de Raad van State;

Er kan in gebieden waar nu al geen stikstofruimte meer is, in ieder geval geen beroep worden gedaan op het tweede deel van de ontwikkelingsruimte. Die wordt namelijk als buffer aangehouden.

Contact Gelderland

Gelderse Natuur en Milieufederatie

Erik-Jan Bijleveld

e.bijleveld@gnmf.nl

026 3523752